

کلاه تعلیق ۱۰ ساله گشادتر از توافق دو مرحله‌ای

اگرچه احتمال توافق هسته‌ای با ۱+۵ در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و هنوز نمی‌توان با اطمینان از رسیدن به توافق و یا شکست احتمالی مذاکرات سخن گفت ولی شواهد و گزارش‌های موجود از ترفند جدیدی حکایت می‌کند که در صورت عملیاتی شدن، می‌تواند فعالیت هسته‌ای کشورمان را با آسیب جدی و جبران‌ناپذیری روبرو کند در این ترفند که به آن خواهیم پرداخت؛ همان فرمول توافق دو مرحله‌ای، بازسازی شده است.

اگرچه احتمال توافق هسته‌ای با ۱+۵ در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و هنوز نمی‌توان با اطمینان از رسیدن به توافق و یا شکست احتمالی مذاکرات سخن گفت ولی شواهد و گزارش‌های موجود از ترفند جدیدی حکایت می‌کند که در صورت عملیاتی شدن، می‌تواند فعالیت هسته‌ای کشورمان را با آسیب جدی و جبران‌ناپذیری روبرو کند در این ترفند که به آن خواهیم پرداخت؛ همان فرمول توافق دو مرحله‌ای، بازسازی شده است.

چند روز قبل باراک اوباما درباره یکی از شرایط رسیدن به توافق با ایران گفته بود «ایران باید بخش اعظمی از فعالیت هسته‌ای خود را حداقل برای مدت ۱۰ سال متوقف کند» منظور اوباما که در طول مذاکرات اخیر نیز بارها مطرح شده آن است که جمهوری اسلامی ایران فعالیت‌های هسته‌ای متوقف و یا به شدت کند شده خود را که براساس توافق‌نامه ژنو پذیرفته و عملیاتی کرده بود، برای مدت حداقل ۱۰ سال ادامه دهد و در همان حال به بازرسی‌های فراتر از پروتکل الحاقی که شامل بازرسی از مراکز نظامی ایران می‌شود، تن بدهد و پس از ۱۰ سال -حداقل ۱۰ سال- در صورتی که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پایبندی ایران به تعهدات خود و فراهم آوردن زمینه دسترسی بازرسان آژانس در مقیاس فراتر از پروتکل الحاقی را تأیید کرد، به کشورمان اجازه داده می‌شود تا فعالیت هسته‌ای متوقف شده (فریز شده) خود را به تدریج آغاز کرده و پرونده به حالت عادی بازگردانده شود! دیروز آقای دکتر ظریف وزیر امور خارجه کشورمان در مصاحبه با CNN در واکنش به مهلت ۱۰ ساله مورد اشاره اوباما، و اینکه «آیا این مهلت ۱۰ ساله مورد پذیرش ایران است؟» می‌گوید «بستگی به این دارد که آن را چگونه تعریف می‌کنید. ما درباره پذیرش برخی اقدامات داوطلبانه از جانب ایران گفت‌وگو کردیم. ما یک برنامه هسته‌ای عظیم داریم که توسط دانشمندانمان ساخته‌ایم. این برنامه به سمت جلو حرکت می‌کند. ما پذیرفته و در صورت دستیابی به توافق خواهیم پذیرفت که برای یک بازه زمانی مشخص، برخی محدودیت‌ها اعمال شوند. اما نمی‌خواهیم زمان و مدت یا جزئیات این محدودیت‌هایی که به صورت داوطلبانه تقبل خواهیم کرد را علنی کنیم!»

به بیان دیگر، وزیر خارجه کشورمان با صراحت از پذیرش مهلت حداقل ۱۰ ساله سخن می‌گوید و البته تأکید ایشان بر این که محدودیت‌ها را به صورت داوطلبانه خواهیم پذیرفت، اهانت به شعور مخاطبان داخلی است، چرا که این محدودیت‌ها با اصرار و فشار طرف مقابل تحمیل شده و یا خواهند شد، بنابراین پذیرش داوطلبانه آنچه تحمیل شده است، چه مفهومی می‌تواند داشته باشد.

خسارت‌بارتر از توافق دو مرحله‌ای

در توافق دو مرحله‌ای که با مخالفت قاطع جمهوری اسلامی ایران روبرو شد، پیشنهاد آمریکایی‌ها این بود که در مرحله اول روی کلیات توافق شود و بحث درباره جزئیات به مرحله بعدی موکول شود. و این در حالی بود که چالش یازده ساله هسته‌ای بر سر جزئیات است و نه کلیات، چرا که کلیاتی نظیر حق برخورداری کشورمان از غنی‌سازی صنعتی، تولید میله‌ها و صفحات سوخت، حق استفاده از انرژی صلح‌آمیز هسته‌ای، حق تولید رادیو ایزوتوپ‌ها، حق برخورداری از راکتور آب سنگین و... در معاهده NPT و پادمان‌های مربوطه برای تمامی کشورهای عضو این معاهده و از جمله جمهوری اسلامی ایران به رسمیت شناخته شده و نیازی به توافق مجدد ندارد. آمریکایی‌ها با پیش کشیدن پیشنهاد توافق دو مرحله‌ای در پی کش دادن ماجرا، فرصت‌سوزی و پیشگیری از فعالیت هسته‌ای ایران بوده و هستند. چرا که در توافق ژنو، بسیاری از فعالیت‌های هسته‌ای خود را به حالت تعلیق درآورده و یا از سرعت آن کاسته‌ایم. با این وعده پوچ و نسیه که در مراحل بعدی مذاکرات -گام‌های میانی و نهایی- تکلیف جزئیات مشخص شود. به بیان دیگر، توافق روی کلیات یعنی ادامه شرایط کنونی و ادامه بی‌بهره بودن کشورمان از فعالیت هسته‌ای موثر.

کلاه‌گشاد جدید!

تعلیق ۱۰ ساله - بخوانید توقف ۱۰ ساله- فعالیت هسته‌ای کشورمان و بحث درباره جزئیات، پس از ۱۰ سال، آنهم در حالی که

به قول اوباما، پیشرفت فعالیت هسته‌ای ایران متوقف شده است، دقیقاً همان پذیرش توافق روی کلیات و موکول کردن بحث درباره جزئیات به مرحله دوم است. با این تفاوت که در شکل جدید، با تن دادن به تعلیق ۱۰ ساله، اولاً؛ بخش اعظمی از جزئیات را هم به نفع حریف پذیرفته‌ایم که تعلیق فعالیت‌های تحمیل شده در توافق ژنو از جمله آنهاست، ثانیاً؛ راه برای چانه‌زنی درباره جزئیات را نیز به نفع حریف به روی خود بسته‌ایم. چرا که بازگشت به فعالیت عادی هسته‌ای پس از ۱۰ سال، منوط و مشروط به نظر آژانس- بخوانید نظر حریف- است.

ثالثاً؛ پذیرش تعلیق ۱۰ ساله به مفهوم و معنای توقف همیشگی فعالیت هسته‌ای است، فرسودگی تجهیزات، توقف تعویض و جابه‌جایی ملزومات، محدودیت در تحقیق و توسعه R&D در عمل فعالیت هسته‌ای کشورمان را فرسایشی و مختل خواهد کرد، ضمن آن که این فعالیت بایستی از سوی دانشمندان هسته‌ای کشورمان به روز شوند. نگاه آمریکا به بعد از ۱۰ سال

مقامات رسمی مراکز استراتژیک آمریکا انکار نمی‌کنند که منظور اصلی آنان از فرصت‌سوزی‌های ۱۰ ساله و بیست ساله و... که در مذاکرات بر آن اصرار ورزیده‌اند، زمینه‌سازی برای مقابله با اساس جمهوری اسلامی ایران است. و این خط استراتژیک را به قول «دیوید فروم» در یک پروژه دو پله‌ای تعریف کرده‌اند، پله اول تغییر رفتار نظام اسلامی- تن دادن به طرح سازش خاورمیانه، دست کشیدن از حمایت حزب‌الله و حماس و... - و پله دوم؛ تغییر ساختار نظام، یعنی براندازی.